

Flaggdagsrøða:

FELAGSSKAPUR FOR

Røðan hjá Elini Brimheim Heinesen hildin á Vaglinum í Havn flaggdagin 25. apríl 2015. Hendan útgávan er tann upprunaliga, sum er eitt lítið vet longri enn tann, hildin á Vaglinum, ið var stytt eitt sindur orsaka av nógva regninum

Góðu áhoyrarar,

Tá íslenska Altingið helt 1.000 ára føðingardag á Tingvøllum í 1930, var føroyska flaggið – Merkið, sum jú ikki var viðurkent enn tá – vundið á stong millum hini norðurlendsku fløggini. Tá táverandi danski forsætisráðharrin Thorvald Stauning sá hetta, kravdi hann, at Merkið í stundini skuldi takast niður. Tað sigst, at hann skuldi hava sagt: "Fjern den klud". Men lagnan vildi, at Annar Veraldarbardagi brast á 10 ár seinni. Danmark var, sum kunnugt, hersett av Týsklandi og Føroyar av Bretlandi. Tað førði við sær, at bretska hersetingarvaldið kravdi, at føroysk skip skuldu sigla undir føroyskum flaggi. Hetta hendi í dag fyri júst 75 árum síðani – tann 25. apríl í 1940.

Ein rúmligur dúkur

Fyri okkum føroyingar hevur

Merkið sjálvandi ongantið bara verið ein "klútur". Tað er ein dúkur, men ein dúkur, sum vit leggja nógva merking í. Merkið er vordíð heilagt, tí tað umboðar virði, sum eru okkum kær. Merkið rúmast tað, sum vit hvør sær vilja leggja í tað líkamikið, hvørji vit eru. Júst tí hevur Merkið hesa savnandi styrkina, sum bindir okkum øll saman, hóast ymiskleikar. Og júst tí kunnu allir føroyingar samkenna seg við Merkið.

Eg kann neyvan ímynda mær nakað, ið savnar tjóðina í so stóran mun, bæði tá vit hevja Merkið á stong til høgtíðir – ella tá vit brúka tað minni hátíðarligt, tá fót bóltstfjepparar mála sær Merkið í andlitið ella balla seg inn í flaggdúkin at verma seg til fót bóltstlandsdystirnar.

Tá vit savnast undir Merkinum, eins og vit gera henda hátíðardag, sum eisini verður róptur Markusarmessa, víta vit onkusvegna, at vit hoyra saman. At vit hava ein lagnufelagsskap. Merkið ímyndar tjóðina – límið, ið bindur okkum saman sum fólk. Tað minnir okkum á okkara mentan, okkara søgu og á felagsskapin millum okkara sum borgarar í einum serstøkum landi við serstøkum siðum. Tað umboðar okkum og ber vitni um alt tað, vit eru góð við og errin av og styrkir soleiðis samleika okkara sum fólk.

Felagsskapur friar

Vit hava tørv á onkrum ítøkiligum at ímynda øll tey ótøkiligu virði, sum tilsamans eru karmurin um okkum – okkara referansuramma, sum danir siga. Hetta er tað, Merkið

er ímyndin av. Og tí er Merkið so dýrabart fyri okkum – eisini nú í 2015, 75 ár eftir, at fyrsta landið uttanfyri Føroyar viðurkendi flagg okkara.

Tað kann tykjast óskiljandi fyri nútíðarmenniskjað, at tað, ið bindir okkum saman, eisini er tað, ið ger okkum til frí menniskju. Uttan samanhald, sínámillum samskipti, nakað at spæla okkum sjálvi upp í móti og samanbera okkum við, uttan felagsskap hevur tilveran lítla meining, tí tað er í samspæli við onnur, at vit menna

okkum sum menniskju og fáa ein samleika. Tað er felagsskapurin og samhaldsfestið millum okkara, sum lyftir hvønn einstakan upp og friar okkum sum menniskju. Tí er tað so týðningarmikið at gáa eftir og tosa um tann felagsskap, sum vit hava saman sum borgarar í Føroyum tvørtur um allar ymiskleikar. Tað er hesin felagsskapur sum er berandi liðurin í fólkaræðisliga vælferðarsamfelag okkara.

Øll liva av annan mans verki
Men henda kenslan av felagsskapi

tykist nú at vera komin undir hóttnan í hesum narsissistisku selfie-dyrkandi tíðum, har alt meira fokus er á einstaklingin, heldur enn á tað, sum bindir okkum saman. Tað tykist, sum um ein heldur sjálvsøkin hugburður hevur vunnið frama, har summi tykjast at gloyma týðningin av felagsskapinum og vilja heldur hugsa bara um seg sjálvi fyrst og fremst. Men hesin hugburður, at: "eg skyldi ongum nakað, tí eg tjeni mínar egnu pengar og syrgi fyri mær sjálvum", byggir í veruleikanum uppá eina illusjón.

Eingin einstaklingur livir eins og Robinson Crusoe á síni egnu avbyrgdu oyggj einans av sínum egna persónliga avriki, og ikki av avrikinum hjá nøkrum øðrum. Einkin av tí, vit forvinna, hevði borið til at forvunnið uttan við hjálp frá øðrum. Alt verður gjørt við felags hjálp. Vit arbeiða øll – ikki bara fyri okkum sjálvi, men eisini fyri onnur – og vit liva ØLL av annans mans verkið. Eisini fiskimaðurin.

Alt er sínámillum treytað

Fiskimaðurin gevur sjálvandi eitt ómetaliga virðismikið íkast til samfelagsbúskapin, sum vit ikki kunnu vera fyruttan. Men hann hevði ikki fingið nóg burturúr at fiska uttan við hjálp frá øðrum. Fiskimaðurin hevði ongar pengar forvunnið, um eingin kundi var at keypa fiskin; um eingin bygdi skipini, bryggukantin, flakamaskinurnar, kranarnar, truckarnar og flutningsfórini, ið føra fiskin til heilsøurnar her og uttanlands; um eingin heilsugóðkendi vørna; um eingin sjómannsskúli lærði

